

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Cdo/98/2017                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 4109231250                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 18.12.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Ján Šikuta               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:4109231250.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne F. bývajúcej v G., proti žalovanému D., bývajúcemu v G., zastúpenému JUDr. Štefanom Mesárošom, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova 84, o určenie práva vecného bremena, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19 C 238/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. januára 2016, sp. zn. 8 Co 448/2014, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. apríla 2014, č. k. 19 C 238/2009-287 určil, že vlastník stavby - domu súp. č. XXX, na parcele registra "C" č. XX/X, zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. G., obec G. je oprávnený z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu peši a prejazdu vozidlom na ťarchu vlastníka pozemkov parcely registra "C" č. XX/X zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. G., obec G., v rozsahu ako je zamerané geometrickým plánom č. 19 C 238/2009 zo dňa 28.4.2013 D., overený Správou katastra Zlaté Moravce dňa 15.5.2013 s tým, že geometrický plán č. 19 C 238/2009 zo dňa 28.4.2013 vyhotovený D. overený Správou katastra Zlaté Moravce dňa 15.5.2013 tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 143, § 145 ods. 1, 2, § 115, § 116 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka, § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), ako aj zisteným skutkovým stavom veci.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. januára 2016, sp. zn. 8 Co 448/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným dospel k záveru o dôvodnosti návrhu žalobkyne, keď mal za to, že obsah a rozsah predmetného vecného bremena bol nesporne preukázaný a bol v tomto smere vykonaný dostatok dôkazných prostriedkov, ktorými sa v konaní predmetné vecné bremeno bezpečne a jednoznačne určilo, vzhľadom na splnenie všeobecných zákonných podmienok vydržania daného

vecného bremena. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto sa v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku v súlade s § 219 ods. 2 OSP.

3. Tento rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalovaný z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP s tým, že tento závisel od vyriešenia právnej otázky, pričom sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ sa domnieval, že odvolací súd posudzoval predpoklady vydržania v reštriktívnom zmysle, neberúc do úvahy právnu argumentáciu dovolateľa. Pokiaľ ide o existenciu právneho titulu, o ktorý sa opiera dobrá viera držiteľa, ustálená judikatúra vychádza z toho, že oprávnená držba sa musí opierať o preukázateľne dovolený, domnelý právny titul, a na to, aby držba bola oprávnená, nestačí len subjektívne presvedčenie, že držiteľovi právo patrí; omyl držiteľa, z ktorého vychádza jeho presvedčenie o existencii držaného práva, musí byť ospravedlniteľný, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 22 Cdo 1417/2001. V ďalšom dovolateľ uviedol, že v zmysle judikatúry platí, že ak písomná zmienka o ústnom rozdelení nehnuteľností z tohto ani z neskoršieho obdobia neexistuje, omyl držiteľa je neospravedlniteľný (NS ČR sp. zn. 22 Cdo 888/2005); pokiaľ sa niekto uchopí držby nehnuteľností na základe ústnej zmluvy o jej prevode (podľa práva platného do r. 1950), nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, že je presvedčený, že taká zmluva postačuje (NS ČR sp. zn. 22 Cdo 432/2003). Dovolateľ mal za to, že neexistuje platný ani domnelý právny titul vznik vecného práva, resp. práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu, keď žalobkyňa nepreukázala žiaden právne relevantný právny dôvod vzniku vecného bremena. Dohodu o spoločnom užívaní cesty považuje žalovaný za dohodu spoluvlastníkov užívať spoločnú cestu, ktorá je súčasťou výkonu spoluvlastníckych práv k jednej nehnuteľnosti. Pokiaľ ide o dobrú vieru, táto nie je otázkou skutkovou, ale právnou, pričom poukázal na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, a to sp. zn. 22 Cdo 1398/2000, sp. zn. 33 Odo 908/2006, sp. zn. 28 Cdo 1493/2001, sp. zn. 22 Cdo 1426/2002, sp. zn. 22 Cdo 1417/2001, sp. zn. 22 Cdo 721/2002, sp. zn. 22 Cdo 929/2001, sp. zn. 22 Cdo 490/2001, NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1330/2006, sp. zn. 22 Cdo 929/2001, sp. zn. 22 Cdo 616/2012, sp. zn. 22 Cdo 328/2005. Na základe uvedeného dovolateľ žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší alebo dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania, ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 dovolací súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle, ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia, ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa

môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco, ale namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Nadalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku tejto viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

14. V prípade dovolania, prípustnosť, ktorého vymedzuje dovolateľ z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka

správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

16. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, ako v tomto prípade, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko, alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

17. V danom prípade žalovaný v dovolaní uviedol všeobecnú charakteristiku nesprávnosti, ku ktorej podľa jeho názoru došlo pred prvoinštančným a odvolacím súdom, a že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, ktorú vidí v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav, pretože súdy sa odklonili od ustálenej súdnej praxe. Za referenčnú si však vybral výlučne prax Najvyššieho súdu Českej republiky. Aj keď v mnohom sú právne poriadky oboch štátov (Českej republiky a Slovenskej republiky) podobné, hoci postupne sa v mnohom odďaľujú a rozchádzajú, zákonodarca pri dovolacom dôvode podľa § 421 písm. a/ CSP mal nepochybne na mysli odklon od judikatúry dovolacieho súdu Slovenskej republiky. Keď teda dovolateľ nekonkretizoval, v čom sa rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci, ktoré záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (v danom prípade Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), dovolací súd nemal možnosť tento nedostatok napraviť.

18. Najvyšší súd preto, konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ CSP, dovolanie žalovaného odmietol ako dovolanie obsahujúce dovolacie dôvody, ktoré nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.